

Noms i adjectius

Molts noms masculins i femenins, tant en singular com en plural, acaben amb el so de vocal neutra. Quan escrivim *a*? Quan escrivim *e*?

Fixa't en les paraules següents i intenta deduir-ne la norma.

home, dona, arbre, taula, taronja, taronges, arbres, els vidres, un quadre negre, una porta negra, les platges...

La vocal neutra

- s'escriu amb **e** en els **noms i adjectius masculins**: *home, arbre...*
- s'escriu amb **a** en els **noms i adjectius femenins**: *dona, taronja...*
- s'escriu amb **e** en **tots els plurals**: *taronges, arbres, platges...*

Aquesta norma té algunes **excepcions**. No obstant això, no acostumen a resultar complicades perquè la majoria d'aquestes excepcions són paraules força usuals. Vegem-ne alguns casos:

Noms masculins que acaben en **a**:

-ma: tema, idioma, problema, panorama, enigma, diploma, drama...

-ta: pirata, poeta, planeta...

-ista: pianista, ciclista, esportista, flautista...

-arca: monarca, jerarca...

-cida: homicida, suïcida...

Noms femenins que acaben en **e**:

base, febre, mare, torre, espècie, fase, higiene, imatge, sèrie,

superfície, laringe, piràmide, llebre, frase...

Alternances ortogràfiques en la formació de plurals

Com has pogut observar tots els plurals dels noms, tant si són masculins com femenins, acaben amb **es**, sense excepció.

Aquest canvi de la *a* característica dels femenins singulars a la *e* del plural comporta algunes **alternances ortogràfiques** que hem de tenir en compte.

ca-->ques	<i>roca, roques; vaca, vaques...</i>
ga-->gues	<i>amiga, amigues; màniga, mànigues</i>
ça-->ces	<i>plaça, places; pinça, pines...</i>
ja-->ges	<i>esponja, esponges; pluja, pluges...</i>
gua-->gües	<i>aigua, aigües; llengua, llengües</i>
qua-->qües	<i>pasqua, pasqües</i>

Pots practicar l'ortografia de la vocal neutra al final dels noms i els adjectius fent les activitats que et proposem a continuació. També pots optar per acabar de llegir tota la informació primer i fer les activitats al final.

 Activitat 4

Cal classificar noms acabats en vocal neutra en masculins i femenins.

 Activitat 5

Cal escriure el plural o el singular d'una sèrie de noms.

 Activitat 6

Es tracta de fer el plural d'una sèrie de noms. Es practiquen les alternances ortogràfiques (*ca/ques, ja/ges, ça/ces...*).

Verbs

Els noms i els adjectius no són les úniques paraules que sovint acaben en vocal neutra: també hi ha moltes formes verbals que acaben amb aquest so.

La norma que ens indica quina grafia hem d'escriure en els finals de les formes verbals és molt senzilla. Vols provar de deduir-la?

Observa les formes verbals següents per determinar-la.

tornen, torna, portes, portava, anàvem, pensaríeu, passa, passen...

Si la vocal neutra és l'últim so del verb l'escrivim amb **a**: *torna, portava...*

Si la vocal neutra és el penúltim so del verb, l'escrivim amb **e**: *tornen, portes...*

Excepcions:

Els infinitius dels verbs acabats en **re** són excepcions de la norma que diu que cal escriure **a** en l'última posició de verb. Així, escrivim *balla* i *estudiava*, però *moure, seure, riure, caure...*

També són excepcions les formes: **corre, vine, obre, omple** (i els derivats).

Practica la vocal neutra en les formes verbals fent l'activitat següent.

 Activitat 7